

STRATEEGIA MEEDE 3

1. Strateegia meetme nimetus

MITMEKESINE ETTEVÕTLUS JA KOHAPEALSED TEENUSED

2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Tegevuspiirkonna ettevõtjatele on oluline toetus ettevõtluse hoogustamiseks ja arendamiseks, mis aitab ettevõtjatel luua toodetele ja teenustele lisaväärtust ning suurendab seeläbi konkurentsivõimet. Meetme rakendamine aitab kaasa ettevõtluskeskkonna arendamisele ja ettevõtlusaktiivsuse suurenemisele. Meede panustab ÜPP-strateegia erieesmärki (edendada tööhõivet, majanduskasvu ning kohalikku arengut maapiirkonnas).

3. Strateegia meetme eesmärk

On loodud uusi teenuseid ja parandatud olemasolevaid (sh kogukonnateenused). Uued tooted ja teenused on turul konkurentsivõimelised ning ettevõtjate loodud ja säilitatud töökohad on jätkusuutlikud.

4. Toetatavad tegevused²

- Investeeringud põhivarasse (taristusse, hoonetesse, seadmetesse, tarkvarasse jne), sh keskkonnasäästlikesse lahendustesse
- Investeeringuga seotud järelevalvetegevused
- Koolitus, kui see on seotud põhivara kasutuselevõtmise või teenuste ja tootearendusega ja moodustab kuni 10% investeeringu maksumusest
- Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui investeering viiakse ellu sama projekti raames ja ettevalmistava tegevuse maht ei ületa 10% projekti kogumaksumusest

5. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid , mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Toetuse saajad:

Mikro -ja väikeettevõtjad¹ ning vabaühendused

Vastavalt [Raamatupidamise seadus](#) §3 lg14, ja § 3 lg15¹

Nõuded toetuse saajale:

Taotleja peab vastama ([Nõuded projektitoetuse saajale §23](#)) edaspidi LEADER määrus esitatud nõuetele.

- Tegevus tuleb ellu viia Lääne-Harju Koostöökogu tegevuspiirkonnas;
- Investeeringu puhul tuleb taotluses täiendavalt kirjeldada äriplaani;
- Tegevused tuleb ellu viia keskkonnasäästlikult;
- Taotlejal ei tohi meetmes olla pooleliolevaid projekte²

²Taotleja võib esitada uue projektitoetuse taotluse tingimusel, et taotluse esitamise päevaks on samas meetmes esitatud projekt (pooleliolev projekt) lõplikult ellu viidud, mida tõendab

PRIA e-teenuste keskkonnas esitatud projektitoetuse taotluse puhul viimase maksetaotluse esitamine.

Esitatavad dokumendid:

Projektitoetuse avaldus ja lisadokumendid tulenevalt projekti tegevustest vastavalt [LEADER määrus §26 Ostumenetlus ja §29 Nõuded projektitaotlusele](#):

- Juhul, kui taotlejaks on mittetulundusühing, mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu liikmete nimekiri v.a usulised ühendused;
- Taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruanne või bilanss ja kasumiaruanne;
- Iga toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara kohta 3 hinnapakkumist (Hinnapakkumus peab sisaldama projektitoetuse taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning vajaduse korral tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile.). Vastavalt LEADER määruse §26 Ostumenetlus.
- KOV kinnituskiri ehitustegevuse puhul, kas tegemist on ehitusloa või ehitusteatiselise kohustusliku tegevusega.
- Ehitustegevuse puhul lisaks § 26 lõikes 5 sätestatud vormistades selle PRIA vormile: [PRIA ehituspakkumise vorm](#)
- Kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki ostmiseks peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki kohta. Lisaks tõendama, et hinnapakkuja ei ole varem saanud toetust riigieelarvelistest, EL või välisabi või muud tagastamatut riigiabi masina või seadme ostmiseks;
- Projektijuhi CV;
- Äriplaan;
- Investeeringu projekti etapile vastavalt kas projekteerimistingimused, detailplaneering, ehitusteatis, ehitusluba;
- Ehitise puhul:
 - väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt ja kui ei taotletoetust ehitusprojekti koostamiseks;
 - uue hoone püstitamisel ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatava hoone alune maa on projektitoetuse taotleja omandis või on selle alusele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks järgnevas aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest juhul, kui projektitoetuse taotleja on VKE¹, või viieks järgnevas aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest juhul, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
- Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et maa, millele planeeritakse ehitada, kavandatav ehitus, mida ehitatakse või kuhu seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade

paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks alates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Dokumendid esitatakse vastavalt elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

Mitteabikõlblikud tegevused:

- Investeeringut ettevalmistavad tegevused, kui need viiakse ellu eraldiseisva projektina
- Kinnistu ost
- Vabatahtliku töö arvestamine omafinantseeringuna
- Projektijuhtimine
- Muud mitteabikõlblikud kulud vastavalt [LEADER määrusele §25](#)

6. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Toetuse määr kuni 60% abikõlblikest kuludest.

- Toetuse miinimumsumma 3 000 eurot.
- Toetuse maksimumsumma 200 000 eurot.

7. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

MÕÕDIKUD	Mõõdik	Sihtväärtus 2029. aastal	Allikas
VÄLJUND- NÄITAJAD	Säilitatud töökohtade arv		e-PRIA
	Uuenduslike projektide arv		e-PRIA
	Uute või arendatud teenuste arv		e-PRIA
TULEMUS- NÄITAJAD	Keskkonna ja kliimamuutustega seotud tegevuste arv	10	e-PRIA
	Loodud uute töökohtade arv	10	e-PRIA
	Biomajandusega tegelevate ettevõtete arv	50	e-PRIA
	Toetust saanud ettevõtete ekspordi osakaalu kasv	10%	Äriregister
	Toetust saanud ettevõtete müügitulu kasv töötaja kohta	20%	Äriregister
	Toetust saanud ettevõtete lisandväärtuse kasv töötaja kohta	20%	Äriregister

8. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteerium 1 Projekti põhjendatus (25%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas projekt vastab LHKK strateegiale, s.o visioonile, eesmärkidele ja meetmete väljundnäitajatele? Kas määratletud on probleem või arengueeldus? Kas ja mil määral arendab projekt taotlejat, valdkonda, küla ja tegevuspiirkonda? Milline on kasusaajate hulk ja kes nad on? 	Projekt ei ole strateegiaga kooskõlas. Lahendatavat probleemi ei ole määratletud. Projekt ei arenda taotlejat, valdkonda, küla ega tegevuspiirkonda. Kasusaajate hulka pole määratletud või on see väga väike.	1
	Projekt on strateegiaga kaudselt seotud. Lahendatav probleem on kirjeldatud ebamääraselt. Projektist on vähesel määral kasu vaid taotlejale. Kasusaajate hulk on väike.	2
	Projekt on strateegiaga üldiselt kooskõlas. Lahendatav probleem on määratletud üldiselt. Projektist on kasu taotlejale ja vähesel määral valdkonnale või lähipiirkonnale (nt. Külale). Kasusaajate hulk on üldiselt määratletud, kuid mitte eriti lai.	3
	Projekt on strateegiaga kooskõlas. Lahendatav probleem on määratletud arusaadavalt. Projekt aitab kaasa nii taotleja kui lähipiirkonna arengule. Kasusaajate hulk on keskmine.	4
	Projekt tuleneb otseselt strateegias määratletud vajadusest. Lahendatav probleem on ammendavalt määratletud. Projektist on kasu tervele tegevuspiirkonnale. Kasusaajate hulk on lai.	5
Hindamiskriteerium 2 Projekti realistlikkus (20%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas projekti tegevuskava on sobiv projekti elluviimiseks? Kas eelarve on realistlik? Kas ja kui võrd on tegevuskava ja eelarve omavahel kooskõlas? Kas tegevuskavast saab tervikliku ülevaate, kuidas on projekt kavas ellu viia? Kas tegevuste järjestus on loogiline? Kas ja kui võrd on tulemuste saavutamine usutav? 	Tulemuste saavutamine ei ole usutav, ajakava ja eelarve on ebarealistlikud. Tegevuskava ja eelarve ei ole omavahel kooskõlas. Taotlusest ei selgu, kuidas on projekt kavas ellu viia.	1
	Tulemuste saavutamine on vähesel määral usutav. Tegevuskava on eelarvega nõrgalt seotud. Taotlusest on projekti elluviimise protsess tuletatav, aga mitte selgitatud.	2
	Tulemuste saavutamine on üldjoontes usutav. Seosed eelarve ja tegevuskava vahel on olemas. Ülevaade projekti elluviimisest on üldiselt olemas.	3
	Tulemuste saavutamine on enamjaolt usutav. Eelarve ja tegevuskava on seotud. Projekti elluviimisest saab nende põhjal ülevaate.	4
	Projekti eelarve on põhjendatud (nt hinnapakumustega kaetud), ajakava on realistlik. Projekti tulemuste saavutamine on usutav. Tegevused on loogilises järjestuses.	5
Hindamiskriteerium 3 Projekti kestlikkus (10%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas ja mil määral on projekti tulemused elujõulised peale projekti elluviimist? Kas ja kuidas on kaetud objektide majanduskulud, vajalik kliendibaas? 	Tegevused lõppevad projekti lõpuga, investeeringuobjekti edasine kasutamine ei ole läbi mõeldud.	1
	Projekti tulemused on vähesel määral kestlikud.	2
	Projekti tulemused on enamjaolt kestlikud.	3

	Projekti tulemused on valdavalt kestlikud, esineb üksikuid küsimusi, tekitavaid aspekte.	4
	Projekti tulemused on arusaadavalt jätkusuutlikud (näiteks teenuse osutamine jätkub ka peale projekti lõppu). Rajatud investeringuobjektide edasine ekspluateerimine on läbi mõeldud ja tõepärane.	5
Hindamiskriteerium 4 Projekti uuenduslikkus (10%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas ja mil määral on tegemist uuendusliku lähenemisega tehnoloogiale, teenusele, tootele, protsessile vms? 	Projekt ei ole uuendusliku iseloomuga	1
	Projekt on uuendusliku iseloomuga taotleja jaoks	2
	Projekt on uuenduslik tegevuspiirkonnas	3
	Projekt on uuenduslik ka väljaspool tegevuspiirkonda.	4
	Projekt on uuenduslik väljapool Eestit.	5
Hindamiskriteerium 5 Projekti koostöisus (10%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas projekti planeerimine, elluviimine ja/või tulemuste kasutamine toimub koostöös? Kas projekti elluviimise järgselt tekivad koostöösidemed? 	Taotleja viib projekti ellu ilma partneriteta, tulemused on kuuluvad üksnes taotlejale	1
	Projekti elluviimine toimub koostöö oma sektoris/valdkonnas, kaasatud on vähemalt 1 partner	2
	Projekti elluviimine toimub vähemalt kahe sektori koostöös, kes kõik saavad projektist kasu, kaasatud on enam kui üks partner	3
	Projekt viiakse ellu 3 sektori koostöös, kaasatud on enam kui 2 partnerit	4
	Projekt viiakse ellu 3 sektori sisulises koostöös, tulemused on mõeldud kõikidele kasutamiseks.	5
Hindamiskriteerium 6 Projekti rohelisus (5%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas ja kui võrd panustab projekt keskkonna- ja kliimasõbralike sh (bio ja ringmajandus) lahenduste väljatöötamisele (sh näiteks kohalike ressursside kasutamine, taastuvenergia rakendamine, taaskasutus, ringmajandus jms.?) 	Projekt ei ole suunatud keskkonna ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisele.	1
	Projekt panustab keskkonna ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisele vähesel määral.	2
	Projekt panustab keskkonna ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisele osaliselt.	3
	Projekt panustab keskkonna ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisele olulisel määral.	4
	Projekt on keskkonnaseisundit märkimisväärselt parandav, võttes kasutusele pikka aega positiivset mõju avaldavad lahendused.	5
Hindamiskriteerium 7 Taotluse tehniline korrektsus (5%)	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Kas taotlus on koostatud korrektset, s.o osad on omavahel sidusad, vormistus 	Taotluse osad ei ole üksteisega loogiliselt seotud, tekst on raskesti mõistetav	1
	Taotluse osad on üksteisega vähesel määral seotud, tekst on ebakorrektn, kuid üldjoontes mõistetav.	2

<p>on korrektne ja ajsakohased lisad olemas?</p>	<p>Taotluse osad on üksteisega vähesel üldiselt seotud, tekst on enamjaolt mõistetav ja korrektne.</p>	<p>3</p>
	<p>Taotlus on korrektne, esinevad üksikud ebakõlad.</p>	<p>4</p>
	<p>Taotluse osad on omavahel loogiliselt seotud. Taotlus on koostatud igati korrektselt, sisaldades asjakohaseid lisadokumente.</p>	<p>5</p>
<p>Hindamiskriteerium 8 Taotleja taust ja võimekus (15%)</p>	<p>Hindepunktide kirjeldus</p>	<p>Hinne</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kas taotlejal on olemas piisav võimekus projekti elluviimiseks? Seejuures võib võimekuse tõendamiseks olla meeskonda kaasatud vajalike kompetentsidega isik (ud). • Kas taotlejal on piisavalt finantsressursse projekti elluviimiseks, sh. Arvestades võimaliku kallinemisega? • Kas taotlejal on varasem kogemus projektide elluviimisel? • Milline on taotleja renomee – kas esineb maksude tasumise ja/või varasemate projektide elluviimisega? 	<p>Taotleja ja/või tema meeskonnaliikmete võimekus projekti ellu viia on väga väike – varasemad kogemused puuduvad, võimalik kulude suurenemine tingib tõenäoliselt projekti katkestamise, meeskonnaliikmetel puuduvad projekti elluviimiseks vajalikud teadmised ja oskused. Taotlejal on varasemalt esinenud probleeme projektide elluviimisega, maksekohustuste täimise vms-ga.</p>	<p>1</p>
	<p>Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on osaline võimekus projekti ellu viimiseks. Esineb üksikuid varasemaid probleeme.</p>	<p>2</p>
	<p>Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on üldiselt võimekus projekti ellu viimiseks olemas. Varasemaid probleeme ei esine.</p>	<p>3</p>
	<p>Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on varasem kokkupuude projektide elluviimisega, organisatsioonis on piisavalt finantse omafinantseeringu katmiseks, kuigi kallinemine võib põhjustada probleeme. Varasemaid probleeme ei esine.</p>	<p>4</p>
	<p>Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on pikaajaline ja laiapõhjaline varasem kogemus projektide elluviimisel, võimekus tagada omafinantseering ja katta kallinemine, olemas vajalikud teadmised ja oskused projekti tulemuste saavutamiseks. Taotleja renomee on väga hea.</p>	<p>5</p>
<p>Valikukriteeriumite osakaalud: Projekt põhjendatus 25% Projekt realistlikkus 20% Projekt kestlikkus 10% Projekt uuenduslikkus 10% Projekt koostöisus 10% Projekt roheline 5% Taotluse tehniline korrektsus 5% Taotleja taust ja võimekus 15%</p>		